

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Iron, s.r.o.**, se sídlem Starý Klíčov 143, Mrákov, zastoupeného Mgr. Michalem Sobotou, advokátem se sídlem Římská 14, Praha 2, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 5, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Energetického regulačního úřadu ze dne 1. 7. 2011, č. j. 00991-22/2011-ERU, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2011, č. j. 62 A 11/2011 - 83,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Energetický regulační úřad vydal dne 7. 4. 2011 usnesení podle § 54 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, kterým žalobci uložil strpět ohledání energetického zařízení pro výrobu elektřiny umístěného na pozemkové parcele p. č. 505/1 (ZE 150,157,158), s tím že ohledání se mělo uskutečnit dne 13. 4. 2011 ve 13 hodin. Učinil tak v rámci řízení o žádosti žalobce o udělení licence na výrobu elektřiny. Rozklad žalobce proti uvedenému rozhodnutí zamítl předseda Energetického regulačního úřadu v záhlaví

specifikovaným rozhodnutím. Žalobu žalobce proti tomuto rozhodnutí krajský soud odmítl pro nepřípustnost v záhlaví uvedeným usnesením. Dle soudu sice žalobce napadal rozhodnutí, kterým mu byla závazně uložena povinnost v průběhu správního řízení, jednalo se však pouze o rozhodnutí, jímž se upravuje vedení řízení před správním orgánem a které je tak vyloučeno ze samostatného soudního přezkoumání na základě kompetenční výluky dle § 70 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Proti usnesení krajského soudu nyní žalobce (dále též „stěžovatel") brojí kasační stížností.

[2] Stěžovatel v řádně podané kasační stížnosti namítl, že krajský soud se měl žalobou zabývat meritorně, neučinil-li tak, porušil jeho právo na spravedlivý proces. Dle stěžovatele je pro posouzení podmínek přezkoumatelnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy určující, zda je rozhodnutí způsobilé zasáhnout do právní sféry jednotlivce. Poukázal přitom na nález Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2001, sp. zn. II. ÚS 158/99 (N 26/21 SbNU; všechna zde uváděná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz). „*Extrémně extenzivní*" výklad ustanovení § 70 písm. c) s. ř. s., který dle stěžovatele podal krajský soud v napadeném rozhodnutí, by ve své podstatě znamenal vyloučení přezkumu rozhodnutí týkajícího se základních práv a svobod podle Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina"), ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny. V daném případě bylo zasaženo do práva stěžovatele jakožto vlastníka energetického zařízení pro výrobu elektřiny umístěného na pozemkové parcele stěžovatele. Dále stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2008, č. j. 8 As 40/2007 - 61 (všechna citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). Dle stěžovatele zde NSS judikoval, že z přezkoumání rozhodnutí soudem ve správním soudnictví nelze vyloučit rozhodnutí správního orgánu o uložení povinnosti strpět místní ohledání.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Uvedl, že na posouzení stěžovatelova případu nelze aplikovat jím zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu, který byl vydán za zcela odlišné skutkové situace. V daném případě mohlo rozhodnutím o strpění ohledání na místě dojít ke zkrácení práva žalobkyně paní H. P. na ochranu obydlí, zatímco v případě stěžovatele není zřejmé, do kterého z jeho základních práv mělo být postupem žalovaného zasaženo. Právo vlastnické z povahy věci být zasaženo nemohlo, protože byla ohledávána věc, kterou stěžovatel učinil předmětem správního řízení o udělení licence na výrobu elektřiny. Stěžovatel tak musel být srozuměn s tím, že správní orgán za účelem zjištění stavu věci může v řízení o udělení licence nařídit ohledání této věci.

II.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[4] Kasační stížnost není důvodná.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá nezákonnost rozhodnutí, kterým krajský soud odmítl jeho žalobu pro nepřípustnost, uvádí tedy důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto bude posuzovat otázku, zda je žalobou napadené rozhodnutí samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví.

[6] Ve správním soudnictví jsou kontrole zákonnosti podrobena rozhodnutí orgánů veřejné správy, jimiž bylo rozhodnuto o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, ve smyslu generální klauzule obsažené v čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Současně však uvedené ustanovení připouští možnost, aby na základě výjimek zákonem výslovně stanovených byla některá rozhodnutí z přezkoumání vyloučena. Jedná se o kompetenční výluku uvedenou v § 70 s. ř. s., kdy ze soudního přezkumu jsou vyloučeny mimo jiné úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem [§ 70 písm. c) s. ř. s.]. Žaloba napadající rozhodnutí, které spadá pod kompetenční výluku, je nepřípustná dle § 68 písm. e) s. ř. s. a soud ji odmítne dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[7] Ačkoliv soudní řád správní ani správní řád blíže nespecifikují, co se rozumí pod pojmem „úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem“, soudní praxe se ustálila na výkladu, že se jedná o úkony, jimiž se správní orgán nedotkl přímo těch práv účastníka, která zakládá hmotné právo, ale zasáhl jen do práv daných pro vlastní vedení řízení.

[8] Stěžovatel žalobou napadal rozhodnutí, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí žalovaného, který mu uložil strpět ohledání blíže specifikované věci. Uvedené rozhodnutí vydal žalovaný postupem podle § 54 správního řádu, dle nějž „*[v]lastník nebo uživatel věci nebo ten, kdo má věc u sebe, je povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět ohledání věci na místě. Správní orgán o tom vydá usnesení (...).*“ Jedná se tedy o rozhodnutí, kterým správní orgán směřuje ke zjištění skutečností a opatření podkladů pro rozhodnutí ve věci samé. Tedy o rozhodnutí, které se zpravidla nedotýká přímo těch práv účastníka, která zakládá hmotné právo, ale zasahuje jen do práv daných pro vlastní vedení řízení. Jako takové je zásadně možno jej podřadit pod výluku ze soudního přezkumu dle § 70 písm. c) s. ř. s.

[9] Co se týče stěžovatele, Nejvyšší správní soud konstatuje, že nelze dovodit, na kterém ze svých hmotných práv by mohl být předmětným rozhodnutím zkrácen. Předně je nutno uvést, že žalovaný vydal posuzované rozhodnutí v rámci řízení o udělení licence na výrobu elektřiny, o jejíž udělení žádal stěžovatel podle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“). Ohledání se týká věci, ve vztahu k níž je dané licenční řízení vedeno, která je ve vlastnictví stěžovatele a nachází se na jeho pozemku. Stěžovatel sám tedy inicioval předmětné správní řízení, a tak musel být, jak příhodně poznamenává žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti, srozuměn s tím, že správní orgán může za účelem zjištění stavu věci a ověření, zda jsou splněny podmínky předepsané zákonem pro udělení licence, nařídit ohledání věci. Stěžovatel má zároveň - jakožto účastník daného správního řízení - možnost namítat případnou nezákonnost rozhodnutí správního orgánu o uložení povinnosti strpět ohledání věci na místě v žalobě proti rozhodnutí ve věci samé.

[10] Napadené rozhodnutí tedy zasahuje toliko do práv stěžovatele daných pro vlastní vedení řízení. Podle čl. 36 odst. 2 věty druhé Listiny základních práv a svobod nesmí být z

pravomoci soudu vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Toto ustanovení však navazuje na první větu uvedeného článku. Druhá věta tohoto ustanovení má na mysli jiná základní práva a svobody než základní právo na soudní ochranu, neboť v opačném případě by vyloučení práva na soudní ochranu bylo vždy v rozporu s Listinou a dovětek první věty druhého odstavce čl. 36 Listiny by neměl smysl (srov. nález pléna Ústavního soudu ze dne 3. 11. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 8/99, N 153/16 SbNU 135). Právo fyzické i právnické osoby na soudní ochranu je dostatečně zajištěno tím, že z pravomoci soudu není vyňato přezkoumání rozhodnutí správního orgánu, jímž mohou být zasažena veřejná subjektivní práva této osoby, v daném případě tedy rozhodnutí o žádosti o udělení licence. K obdobným závěrům viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2006, č. j. 1 Afs 154/2005 - 64 (k povaze rozhodnutí o pokračování daňové exekuce), nebo ze dne 20. 7. 2011, č. j. 1 Aps 1/2011 - 101 (k možnosti ochrany proti odepření vydání opisů či stejnopisů správcem daně, viz zejména bod [44] rozsudku).

[11] Stěžovatel se v kasační stížnosti dovolával závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2008, č. j. 8 As 40/2007 - 61. V uvedené věci sice Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí městského soudu, který žalobu ve věci rozhodnutí o strpění ohledání věci na místě odmítl pro nepřijatelnost, a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. Učinil tak však v situaci, kdy žalobkyně brojila proti rozhodnutí, kterým jí bylo uloženo strpět ohledání na místě ve všech prostorách bytu, který užívala jako nájemkyně. Žalobkyně ovšem nebyla účastnicí správního řízení o vydání závazného stanoviska týkajícího se nemovitosti, v níž se jí obývaný byt nacházel. Vydaným rozhodnutím o strpění ohledání na místě tak v daném případě mohlo dojít ke zkrácení práva žalobkyně na ochranu obydlí, aniž by žalobkyně měla jakoukoli jinou možnost se proti takovému zásahu do jejích práv bránit. V nynějším případě však bylo uloženo strpět ohledání na místě stěžovateli, který byl účastníkem řízení o udělení licence k provozování energetického zařízení, o jehož ohledání se jednalo. Jako takový má právo napadat rozhodnutí ve věci samé, kterým bude uvedené licenční řízení ukončeno. Závěry vyslovené ve stěžovatelem citovaném rozsudku se tak v jeho případě neuplatní.

III.
Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky stěžovatele nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[13] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. února 2012

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu